

Programa școlară a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului
cu nr. 4197 / 27.05.2008

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA ȘCOLARĂ REVIZUITĂ

LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ

clasa a III-a

București, 2008

NOTĂ DE PREZENTARE

Textul de față reprezintă curriculum-ul de limba maghiară maternă pentru clasa a III-a.

În conformitate cu acest document, obiectivul central al studiului limbii și literaturii maghiare la clasa a III-a este dezvoltarea capacităților de comunicare orală și scrisă ale copiilor de 8/9 ani, precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare.

Se urmărește, totodată, dezvoltarea la elevi a unui ansamblu de atitudini și de motivații care vor sprijini ulterior studiul limbii și literaturii maghiare.

Programa aplică un nou model al studiului limbii maghiare, cel comunicativ-funcțional. Acest model presupune dezvoltarea integrată a capacităților de receptare și de exprimare orală, respectiv de receptare a mesajului scris și de exprimare scrisă.

În programă se realizează un echilibru între exprimarea orală și cea scrisă, precum și între capacitățile de receptare a mesajelor și cele de creare a unor mesaje proprii.

Totodată se realizează centrarea obiectivelor pe formarea de capacități proprii folosirii limbii în contexte concrete de comunicare.

Obiectivele de referință pe care se structurează programa surprind – în progresie – ceea ce este esențial în activitatea de învățare a limbii materne.

Tematica textelor literare încurajează creativitatea învățătorului și elevilor. Aceste conținuturi corespund nivelului de dezvoltare și intereselor copiilor realizând conectarea studiului limbii la realitățile comunicării cotidiene.

Activitățile de învățare propuse pun accent pe învățarea procedurală, oferind posibilitatea aplicării practice ale elementelor de construcție a comunicării.

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

1. A szóbeli közlés megértése
2. A szóbeli kifejezőképesség fejlesztése
3. A szövegolvasás képességének fejlesztése
4. Az írásbeli kifejezőképesség fejlesztése

III. OSZTÁLY

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK

1. A szóbeli közlés megértése

Részletes követelmények <i>III. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	Tanulási tevékenységek <i>A megvalósítás lehetséges módzatai</i>
1.1 felismerni a szóbeli közlés lényeges információit, igazodni a köznyelvi kiejtés normáihoz	<ul style="list-style-type: none">- beszédlegzés, artikuláció, gyorsasági, időtartam-, ritmus és hangsúly gyakorlatok- magánhangzók és mássalhangzók köznyelvi kiejtési norma szerinti ejtése- a nonverbális eszköztár (gesztusok, mimika, tekintet és testbeszéd) felfedezését, megértését célzó gyakorlatok- a beszéd megfigyelése konkrét kommunikációs helyzetben- különböző beszédhelyzetek felismerése, kérdések és válaszok megfogalmazása- a megértést igazoló tevékenységi formák (visszamesélés, dramatizálás, bábjáték, rajz) gyakorlása- párbeszéd megfigyelése, megértése, folytatása és kezdeményezése a kommunikáció szabályai szerint, helyzetgyakorlatok
1.2. a kommunikációs célnak megfelelő mondatok felismerésére, értésére	<ul style="list-style-type: none">- mondatok, találós kérdések, mondókák kiegészítése megfelelő szavakkal- mondat szerkesztés, átalakítás megadott szempont szerint
1.3. értelmezni a szóbeli szöveg szavait külön-külön és szövegösszefüggésben	<ul style="list-style-type: none">- témához kapcsolódó szavak, szókapcsolatok gyűjtése- szóalkotási gyakorlatok adott szótagból kiindulva- szavak megváltoztatása hangok, szótagok kicserélésével- gyakorlatok rokon értelmű szavakkal, hangutánzó szavakkal, jelzős szerkezetekkel- adott mondatban tartalmilag nem odaillő szó felismerése a szómagyarázat különböző lehetőségeivel
1.4. érdeklődéssel követni a konkrét kommunikációs helyzeteket	<ul style="list-style-type: none">- szerepjátékok, helyzetjátékok, csoportjátékok megadott témával- párbeszédalkotó gyakorlatok- önálló véleményalkotás

2. A szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

Részletes követelmények <i>III. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	Tanulási tevékenységek <i>A megvalósítás lehetséges módzatai</i>
2.1. megfelelő nyelvi formában kifejezni gondolataikat	<ul style="list-style-type: none"> - köszönés, bemutatkozás, kérés, tudakozódás, telefonálás gyakorlása - szövegalkotási gyakorlatok konkrét helyzetekben (képek alapján, megadott szavakkal) - versmondás, dramatizálás, visszamesélés - személyes élmények elmesélése
2.2. felismerni, alkalmazni a logikai/időrendi/térbeli sorrendet a szóbeli szövegben	<ul style="list-style-type: none"> - képek, képsorok időrendi sorrendbe állítása - átélt események időrendi sorrendben való elmondása - visszamesélés - ok-okozati összefüggések felismertetését szolgáló gyakorlatok - rövid leírás gyakorlása (személy-, tárgy-, növény-, állatleírás)
2.3. nyelvtanilag helyes mondatok alkotására, az új szavak értelmezésére, integrálására az aktív szókincsbe	<ul style="list-style-type: none"> - szógyűjtés, szómagyarázat, szemléltetéssel, szótárhasználattal - tartalmilag összefüggő mondatok alkotása adott szavakkal - a mondat jelentéstartalmának megváltoztatása (tömörítés, bővítés)
2.4. aktívan részt venni a konkrét kommunikációs helyzetekben	<ul style="list-style-type: none"> - dramatizálás, bábozás - szóbeli megnyilvánulás gyakorlása valós élethelyzetekben - párbeszédalkotó gyakorlatok - saját vélemény megfogalmazása

3. A szövegolvasás képességének fejlesztése

Részletes követelmények <i>III. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	Tanulási tevékenységek <i>A megvalósítás lehetséges módzatai</i>
3.1. helyesen és folyékonyan olvasni a verses és prózai szövegeket	<ul style="list-style-type: none"> - szöveghű olvasás - egyéni ritmusban helyesen olvasni rövid szöveget - hangos olvasási gyakorlatok a helyesejtési szempontok figyelembevételével - olvasási tempó fokozását célzó gyakorlatok
3.2. megérteni a verses és prózai szöveg jelentését	<ul style="list-style-type: none"> - szövegértést bizonyító gyakorlatok lényeges gondolatok kiemelése, összefüggések felfedezése - gondolategységek lényegének megfogalmazása
3.3. alkalmazni a szövegfeldolgozás műveletrendjét tanítói segítséggel	<ul style="list-style-type: none"> - elbeszélő, ismeretterjesztő szövegek, lírai alkotások, funkcionális szövegek (üdvözlés, képeslap, *elektronikus üzenet) felismertetése és megkülönböztetése

	<ul style="list-style-type: none"> - prózai epikai alkotások műfaji jellemzőinek felismerése - lírai alkotások kifejezőeszközeinek (megszemélyesítés, hasonlat) megfigyeltetése - szövegtagolási gyakorlatok a szereplők, a fontosabb események vagy a helyszín, időrend figyelembe vételével
3.4. érdeklődést mutatni az olvasás iránt	<ul style="list-style-type: none"> - beszélgetés a könyvről, könyvtárlátogatás, egyéni könyvtár bemutatása - olvasónapló vezetése* - irányított ismeretszerzés (gyermeklexikonok, szótárak használatával)

4. Az írásbeli kifejezőképesség fejlesztése

Részletes követelmények <i>III. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	Tanulási tevékenységek <i>A megvalósítás lehetséges módzatai</i>
4.1. betartani az íráshasználat követelményeit (betűarányok, olvashatóság, gazdaságosság)	<ul style="list-style-type: none"> - az írás eszközszintű használatát fejlesztő gyakorlatok - prózai szövegrészek, versszakok másolása, átírása, tollbamondás utáni írása - szövegek másolása meghatározott időtartam alatt - betűk, szavak, mondatok, szövegek kalligrafikus írása (forma-, mérettartás) - az írásmunka formai jellemzőinek betartása az írástempót fokozó gyakorlatok
4.2. rövid terjedelmű szövegeket alkotni tanítói segítséggel	<ul style="list-style-type: none"> - mondatok hiányos szövegek kiegészítése megfelelő szavakkal, lényegkiemelés olvasott szövegekből, bővítés, egyéni vélemény megfogalmazása - megfigyelés alapján állatok, növények, személyek, tárgyak, leírása - élménybeszámoló - funkcionális szövegek alkotása (üdvözlés, képeslap, *elektronikus üzenet)
4.3. alkalmazni a tanult nyelvi és helyesírási ismereteket	<ul style="list-style-type: none"> - mondatfajták, felismerését és rendszerezését szolgáló gyakorlatok - mondatrészek felismerését, elemzését szolgáló gyakorlatok - mondatvégi írásjelek helyes használatára irányuló gyakorlatok - a tanult szófajok helyesírása - helyesírást, önellenőrzést, önálló hibajavítást fejlesztő gyakorlatok
4.4. érdeklődést tanúsítani az írás iránt	<ul style="list-style-type: none"> - írásmunkák bemutatása, kiállítása, értékelése - íráskezdeményezés

TANULÁSI TARTALMAK (III. OSZT)

1. Olvasási készség fejlesztése

- A könyv: címlap, lap, oldal, számozás, tartalomjegyzék, különböző betűtípusok
- Különböző típusú (leíró, elbeszélő, ismeretterjesztő) és műfajú (mese, monda, elbeszélés, lírai költemény) szövegek olvasása, értelmezése
- Szereplők felismerése, csoportosítása, bemutatása
- A cím és szövegész kapcsolata
- Kulcsszavak
- Lényegkiemelés
- Szövegek tagolása, logikai egységekre bontása, időbeli, térbeli összefüggések felismerése
- A verses szövegek formai jellemzői: versszak, verssor, ritmus, rím

2. Kommunikációs képesség fejlesztése

2.1. Szóbeli kommunikáció

- Közlés. (köszönés, bemutatkozás, növény, tárgy, állat, más személy bemutatása) Igazodás a köznyelvi kiejtés normáihoz
- A párbeszéd.
 - párbeszéd kezdeményezése, folytatása, befejezése
- Szövegek reprodukálása időrendi, térbeli sorrend betartásával, mesélés, gyermekjátékok, szólások, közmondások, találós kérdések
- Elménybeszámoló
- Funkcionális szövegek: telefonálás
- A kommunikációs szempontnak megfelelő, helyes mondatok alkotása
- Az új szavak integrálása az aktív szókincsbe
- Egyszerű és összetett szavak
- Rokon értelmű és ellentétes értelmű szavak

2.2. Az írott beszéd építőelemei és műfajai

Az írásbeli kommunikáció

- Az íráshasználat követelményeinek betartása
- A szöveg írott képe: szerző, cím, bekezdések, verses forma, prózai forma
- Az írott munka elhelyezése a lapon: keltezés, bekezdés, cím, szerző, szóköz betartása, veremásolás
- Rövid szövegek írása
- A fogalmazás részei
- Elbeszélő fogalmazás, jellemzés, rövid leírás, *jegyzet, *olvasónapló
- Funkcionális szövegek: üdvözet, képeslap, *elektronikus üzenetek (sms, e-mail)
- Kijelentő, kérdő, felkiáltó, óhajtó, felszólító mondatok.
- A mondat. A tőmondat. A bővített mondat
- A mondatrész fogalma. Az alany. Az állítmány.
- Szavak elválasztása. Egyszerű és összetett szavak és azok helyesírása
- A névszók fogalma, fajtái A főnév fogalma, fajtái, száma. A melléknév. A számnév. A személyes névmás (személy és szám). A névszók helyesírása.
 - A -ból, -ből, -ról, -ről, -től, -től, -ba, -be, -ban, -ben, -ja, -je helyes írása.
- Az ige fogalma, az igeidők, Az ige helyesírása.
 - Az -ul, -ül, -ít, - dt, -dj helyes írása.
 - A j-ly helyes jelölése a tanult szófajokban.
- Írásjelek használata: pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel, párbeszéd jele, kettőspont

**Grupul de lucru pentru revizuirea
Programei de limba și literatura maghiară pentru clasa a III-a**

1.	Nagy Enikő	MECT
2.	Kiss Anna	CCD „Alexandru Gavra” – Arad, jud. Arad
3.	Tomai Gyongyike	Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud, jud. Alba
4.	Borsos Karoly László	IȘJ Bistrița-Năsăud
5.	Tunyogi Katalin	Școala cu clasele I – VIII „George Coșbuc” Oradea, jud. Bihor
6.	Zahu Valeria	Școala cu clasele I – VIII „Dacia” Oradea, jud. Bihor
7.	Makai Emese	Școala generală nr.10 Brașov, jud. Brașov
8.	Porsche Éva	IȘJ Harghita
9.	Simó Ildikó	Liceul Teoretic „Orbán Balázs” Cristuru Secuiesc, jud. Harghita
10.	Cornea Anna Maria	Grupul Școlar Téglás Gábor Deva, jud. Hunedoara
11.	Major Melinda	Școala cu clasele I-VIII Răscruți, jud. Cluj
12.	Berekméri Mihály	Școala cu clasele I-VIII „Nicolae Colan” Sfântu Gheorghe, jud. Covasna
13.	Kicsi Éva	Liceul Teoretic „Székely Mikó” Sfântu Gheorghe, jud. Covasna
14.	Lakatos Nella	Școala cu clasele I-VIII „Petre Dulfu” Baia Mare, jud. Maramureș
15.	Fejes Réka	IȘJ Mureș
16.	Szakács Aranka	Gimnaziul „Mihai Viteazul” Târgu-Mureș, jud. Mureș
17.	Miclăuș Judit	IȘJ Satu Mare
18.	Márton Gabriella	Școala gimnazială cu predare în limba maghiară „Báthory István” Șimleul Silvaniei, jud. Sălaj
19.	Păștean Erika	Școala cu clasele I-VIII Tormac, jud. Timiș
20.	Tóodor Nyárádi Zsuzsa	Școala cu clasele I-VIII „Báthory István” Mediaș, jud. Sibiu
21.	Both Mária Magdolna	IȘJ Brașov

Comisia Națională de Specialitate pentru limba maghiară- Ciclul primar

președinte	Drd.Ambrus Ágnes	ISJ Covasna
vicepreședinte	Nagy Enikő	MECT
secretar științific	Makai Emese Márta	Școala generală nr.10 Brașov, jud. Brașov
Membru	Kiss Anna	CCD „Alexandru Gavra” – Arad, jud. Arad
membru	Tomai Gyöngyike	Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud, jud. Alba
membru	Antal Etelka	S08 Dani Gergely Ghimeș
membru	Borsos László Károly	ISJ Bistrița-Năsăud
membru	Tunyogi Katalin	Școala cu clasele I – VIII „George Coșbuc” Oradea, jud. Bihor
membru	Molnár Kovács Emese	Liceul Teoretic Ady Endre
membru	Szabó Gábor	ISJ Cluj
membru	Lengyel László	ISJ Covasna
membru	Porsche Éva	ISJ Harghita
membru	Cornea Anna Maria	Grupul Școlar Téglás Gábor Deva, jud. Hunedoara
membru	Lakatos Nella	Școala cu clasele I-VIII „Petre Dulfu” Baia Mare, jud. Maramureș
membru	Fejes Réka	ISJ Mureș
membru	Miclaus Judit	ISJ Satu-Mare
membru	Márkus László	ISJ Sălaj
membru	Tóodor Nyárádi Zsuzsa	Școala cu clasele I-VIII „Báthory István” Mediaș, jud. Sibiu
membru	Păștean Erika	Școala cu clasele I-VIII Tormac, jud. Timiș